[2021] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 137

ਸੋਨੂੰ @ ਸੁਭਾਸ਼ ਕੁਮਾਰ

ਬਨਾਮ

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾਂ

(2021 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 233)

01 ਮਾਰਚ, 2021

[ਡਾ. ਧਨੰਜੈ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ ਅਤੇ ਐਮ.ਆਰ. ਸ਼ਾਹ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973: ਧਾਰਾ 482 - ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਦੋਸਤੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰੇਗਾ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਲਗਭਗ ਡੇਢ ਸਾਲ ਤੱਕ ਸਰੀਰਕ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਏ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 376 ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ - ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਰਜ਼ੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਚਿਤ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ – ਇਸ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ - ਇਹ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਵਿਆਹ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ "ਤੱਥ ਦੀ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ" ਕਾਰਨ "ਸਹਿਮਤੀ" ਖਰਾਬ ਹੋਈ ਸੀ, ਦੋ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ - ਵਿਆਹ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਇੱਕ ਝੂਠਾ ਵਾਅਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਬੁਰੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਮੇਂ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ - ਝੂਠਾ ਵਾਅਦਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਨਸੀ ਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਔਰਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਇਸਦਾ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਹੋਵੇ - ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 164 ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਫਆਈਆਰ ਅਤੇ ਬਿਆਨ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਸਨ - ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਵਿਆਹ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਝੂਠਾ ਸੀ - ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ - ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਬੂਤ ਸਨ ਜੋ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਸਥਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ - ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860 – ਐਸ.ਐਸ.375, 376

ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ

ਆਯੋਜਿਤ: 1. ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਦੋਸਤੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰੇਗਾ। ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਫਿਰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਇੱਕ ਸਰੀਰਕ ਸੰਬੰਧ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਜੋ ਡੇਢ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਫੈਲਿਆ, ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਭੈਣ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ। ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਪੇ ਜੋੜੇ ਦੇ ਵਿਆਹ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਸਨ। ਦਰਅਸਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ 5 ਜਨਵਰੀ 2018 ਨੂੰ ਝਾਂਸੀ ਵਿਖੇ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਸ਼ਹਿਰ ਵਾਪਸ ਆਇਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਸਕਣ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਝਾਂਸੀ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਸ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 164 ਤਹਿਤ ਬਿਆਨ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਇਹ ਵੀ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ "ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਉਸ ਨਾਲ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੇ ਸਨ"। ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਫਿਰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ "ਹੁਣ, ਉਹ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ"। ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ "ਮੇਰੀ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੋਨੂੰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ"। [ਪੈਰਾ 7] [142- ਬੀ-ਈ]

2. ਐਫਆਈਆਰ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 164 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ, ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ, ਤਿੰਨ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ: ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਬੰਧ ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੇ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਸੀ; ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਗਭਗ ਡੇਢ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਸਨ; ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 8] [142- ਐੱਫ-ਜੀ]

3. ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਵਿਆਹ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਝੂਠਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਐਫਆਈਆਰ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ

ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਸਿਰਫ ਸਬੂਤ ਹੀ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਸਥਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। [ਪੈਰਾ 11] [143- ਈ-ਜੀ]

ਪ੍ਰਮੋਦ ਸੂਰਿਆਭਾਨ ਪਵਾਰ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ **(2019) 9 ਐਸਸੀਸੀ 608:**

[2019] 11 ਐਸਸੀਆਰ 423 - ਭਰੋਸੇਯੋਗ।

<u>ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ</u>

[2019] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 423 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਪੈਰਾ 4

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2021 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 233

2019 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਵਿਭਿੰਨ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 35811 ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 26.9.2019 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

ਅਮਿਤ ਪਵਨ, ਆਨੰਦ ਨੰਦਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਸ਼ੰਕਰ ਜੈਨ, ਚਾਣਕਯ ਗੁਪਤਾ, ਸਿਮੰਤ ਕੁਮਾਰ, ਰਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਜੈਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜ ਸੋਨੀ, ਸੰਦੀਪ ਮਲਿਕ, ਵਾਗੀਸ਼ਾ ਨੰਦਨੀ, ਵਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਆਰੀਆ, ਐਡਵੋਕੇਟ

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ?

ਧਨੰਜੈ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ.

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਇਹ ਅਪੀਲ, ਐਸਐਲਪੀ ਰਾਹੀਂ, ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ 26 ਸਤੰਬਰ 2019 ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਵਿਭਿੰਨ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 35811 ਵਿੱਚ 26 ਸਤੰਬਰ 2019 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਅਰਜ਼ੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ 19731 ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਤਹਿਤ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ 18602 ਦੀ ਧਾਰਾ 376 ਤਹਿਤ 2008 ਦੇ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 121 ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 1066/9/19 ਵਿੱਚ 25 ਅਪ੍ਰੈਲ 2018 ਦੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਥਾਣਾ ਕੋਤਵਾਲੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਥੁਰਾ ਵਿਖੇ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਇਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਚਿਤ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ

[1] "ਸੀਆਰਪੀਸੀ"

[2] "ਆਈਪੀਸੀ"

ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

3. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਐਫਆਈਆਰ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ 7 ਫਰਵਰੀ 2018 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਮਥੁਰਾ ਦੇ ਥਾਣਾ ਕੋਤਵਾਲੀ ਦੇ ਐਸਐਚਓ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਦੋਸਤੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਡੇਢ ਸਾਲ ਤੱਕ ਉਸ ਦਾ ਸਰੀਰਕ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਭੈਣ ਨਾਲ ਵੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰੇਗਾ। ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਗਭਗ ਡੇਢ ਸਾਲ ਬੀਤਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ 5 ਜਨਵਰੀ 2018 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਸ਼ਹਿਰ ਝਾਂਸੀ ਵਾਪਸ ਚਲਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ "ਕੋਰਟ ਮੈਰਿਜ" ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਦੂਜਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਝਾਂਸੀ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮਥੁਰਾ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਦੂਜਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਝਾਂਸੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਸ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਪੈਸੇ ਲੈਣ ਅਤੇ ਉੱਥੋਂ ਚਲੇ ਜਾਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਭੈਣ ਨੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਾ ਬਿਆਨ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 164 ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਿਆਨ ਦੀ ਸਮੁੱਚਤਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ:

> "ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 164 ਤਹਿਤ ਬਿਆਨ
>
> ਪੀੜਤ ਦਾ ਨਾਮ: ਗੀਤਾ ਪੁੱਤਰ ਰਾਮ ਬਾਬੂ, ਉਮਰ 25 ਸਾਲ, ਨੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ -
>
> ਮੇਰਾ 27 ਸਾਲ ਦੇ ਸੋਨੂੰ ਪੁੱਤਰ ਕਮਲੇਸ਼ ਨਾਲ ਪਿਛਲੇ 1-1/2 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਮ ਸਬੰਧ ਸੀ। ਉਹ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ। ਮੈਂ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਉਸ ਨਾਲ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ। ਹੁਣ, ਉਹ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। 5 ਜਨਵਰੀ, 2018 ਨੂੰ ਸੋਨੂੰ ਝਾਂਸੀ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉੱਥੋਂ ਵੀ ਉਹ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਫੋਨ 'ਤੇ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਝਾਂਸੀ ਬੁਲਾਇਆ ਅਤੇ ਫਿਰ 21.01.2018 ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੱਸੇ ਬਿਨਾਂ, ਮੈਂ ਸੋਨੂੰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਪਤੇ 'ਤੇ ਝਾਂਸੀ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਦਾ

ਪਿਤਾ ਜੀ ਮੈਨੂੰ ਉੱਥੇ ਮਿਲੇ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਸੋਨੂੰ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਪੈਸੇ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੱਥੋਂ ਭੱਜਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ। ਸੋਨੂੰ ਦੀ ਮਾਂ ਸ਼ੋਭਾ ਅਤੇ ਭੈਣ ਨੇਹਾ ਨੇ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। 21.1.2018 ਨੂੰ ਮੈਂ ਝਾਂਸੀ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਰੁਕਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਰਾਤ 12 ਵਜੇ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ 'ਤੇ ਮੈਂ ਮਥੁਰਾ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ। ਮੇਰੀ ਇਕੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੋਨੂੰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਛੇਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੱਕ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਕਹਿਣ ਲਈ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਹ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਬਿਆਨ ਪੀੜਤ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਸਵੈਇੱਛਤ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤਾਕਤ ਜਾਂ ਦਬਾਅ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਐਸਡੀ/-

6.3.18

ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਐਸਡੀ/-

ਪੀੜਤ"

4. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਅਮਿਤ ਪਵਨ ਨੇ **ਪ੍ਰਮੋਦ ਸੂਰਿਆਭਾਨ ਪਵਾਰ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ** ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਬੰਧ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 164 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਦੂਜਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਝੂਠਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 376 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

5. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਸਿਮੰਤ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦੇਵੇਗੀ ਕਿ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦੇਵੇਗੀ ਕਿ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਦੋਸਤੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰੇਗਾ।

[3] (2019) 9 ਐਸਸੀਸੀ 608

6. ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਸ਼ੰਕਰ ਜੈਨ ਨੇ **ਪ੍ਰਮੋਦ ਸੂਰਿਆਭਾਨ ਪਵਾਰ** (ਸੁਪਰਾ) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 16 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

7. ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਐਫਆਈਆਰ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਦੋਸਤੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰੇਗਾ। ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਫਿਰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਇੱਕ ਸਰੀਰਕ ਸੰਬੰਧ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਜੋ ਡੇਢ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਫੈਲਿਆ, ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਭੈਣ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ। ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਪੇ ਜੋੜੇ ਦੇ ਵਿਆਹ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਸਨ। ਦਰਅਸਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ 5 ਜਨਵਰੀ 2018 ਨੂੰ ਝਾਂਸੀ ਵਿਖੇ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਸ਼ਹਿਰ ਵਾਪਸ ਆਇਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਸਕਣ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਝਾਂਸੀ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਸ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 164 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਿਆਨ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਇਹ ਵੀ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ "ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਉਸ ਨਾਲ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੇ ਸਨ"। ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਫਿਰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ "ਹੁਣ, ਉਹ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ"। ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ "ਮੇਰੀ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੋਨੂੰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ"।

8. ਐਫਆਈਆਰ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 164 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ, ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ, ਤਿੰਨ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ:

i. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧ ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੇ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਸੀ;

ii. ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਲਗਭਗ ਡੇਢ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਸਨ; ਅਤੇ

iii. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

9. **ਪ੍ਰਮੋਦ ਸੂਰਿਆਭਾਨ ਪਵਾਰ** (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵੇਲੇ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਜੋ ਵਰਤਮਾਨ ਵਰਗੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ:

"ਜਿੱਥੇ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਝੂਠਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਨਿਰਮਾਤਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਔਰਤ ਨੂੰ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਧੋਖਾ ਦੇਣਾ ਸੀ, ਉੱਥੇ "ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ" ਹੈ ਜੋ ਔਰਤ ਦੀ "ਸਹਿਮਤੀ" ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਕਿਸੇ ਵਾਅਦੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਵਾਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਝੂਠਾ ਵਾਅਦਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਵਾਅਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ..."

10. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ:

"ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 375 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੀ "ਸਹਿਮਤੀ" ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਐਕਟ ਪ੍ਰਤੀ ਸਰਗਰਮ ਅਤੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਵਿਆਹ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ "ਤੱਥ ਦੀ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ" ਕਾਰਨ "ਸਹਿਮਤੀ" ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੋ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ. ਵਿਆਹ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਇੱਕ ਝੂਠਾ ਵਾਅਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਬੁਰੀ ਨਿਹਚਾ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਮੇਂ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਝੂਠਾ ਵਾਅਦਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਔਰਤ ਦੇ ਜਿਨਸੀ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

11. ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਟੈਸਟਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਤਹਿਤ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਐਫਆਈਆਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ ਸਹੀ ਹਨ, ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਵਿਆਹ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਝੂਠਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਐਫਆਈਆਰ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਬੂਤ ਸਨ ਜੋ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਸਥਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

12. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 26 ਸਤੰਬਰ 2019 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, 25 ਅਪ੍ਰੈਲ 2018 ਦੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ, ਜੋ ਹੋਈ ਜਾਂਚ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 3 ਅਕਤੂਬਰ 2018 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

13. ਉਪਰੋਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਅਮਿਤ ਪਵਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕ੍ਰਾਸ-ਐਫਆਈਆਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

14. ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੈ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ

ਬੇਦਾਅਵਾ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

MANJEET SINGH
E. No. P/1882/2007 Advocate
Chamber No. 417 2nd Flour
Civil Courts, Rajpura
Mobile: 98726-56669